

ÉVSZÁZADOS FÁK

a negyed évezredes Fűvészkertben

Az ELTE Fűvészkert 2021-ben ünnepli alapításának 250. évfordulóját. Negyed évezredes történetét, viszontagságos múltját a kertben található famatuzsálemek mesélhetnék el a leghitelesebben, ha szóra tudnánk bírni őket.

Egy sajme gy élete

A legkorosabb fa egy 250 évnél is idősebb sajme gy (*Prunus mahaleb*). Minden bizonynyal már csemete volt, mikor megalapították Magyarország első botanikus kertjét, igaz, az alapításnak nem lehetett szemtanúja, mivel az első kert helyszíne Nagyszombat volt, a mai Szlovákia területén.

1771-ben a Nagyszombati Egyetem orvosi karán vegytant és botanikát tanító Winterl Jakab hozta létre a Fűvészkert jogelődjét, az első botanikus kertet Magyarországon. Ha a sajme gyünk láthatta volna az akkori kertet, akkor egy városszéli legelőt lát, melyet minden évben elárasztott a víz, és ahol

gyógynövényeket neveltek, hogy megismertessék azokat az orvostanhallgatókkal. A kert Budára, a mai Krisztina tér és a Déli pályaudvar közötti területre költözésének évében, 1777-ben még bokor méretű lehetett a sajme gy, de a Pestre költözéskor, 1784-ben már látható lehetett, hogy famérettel fog büszkélkedni, ami a sajme gyek között ritkának nevezhető, hiszen általában cserjetermetűek maradnak.

A kert az első virágkorát ezen az első pesti helyszínen, a mai Kossuth Lajos és Reáltanoda utca közötti területen élte, ami Winterl Jakab áldozatos munkájának, és részben II. József császár látogatásának is volt köszönhető.

A sajme gy élete szerencsésnek mondható, mert mindenkori tulajdonosai megkímélték. A kert második pesti költözésekor már *Festeticsék* kastélykertjét gazdagította, és türelemmel várta a harmadik költözést. A második pesti helyszínrre, a mai Múzeum krt. (Ország út), Rákóczi út (Kerepesi út) és Puskin utca (Ötpaccsirta utca) által határolt területre 1809-ben költözött. Itt a *Kitabel Pál* tervei alapján beültetett kert gyors fejlődésnek indult. A növényfajok száma 1821-ben elérte a hatezret, melyből kilencszáz példány az üvegházakban élt. Sajnálatos események sorozata – gazdasági válság, rablógyilkosság és az 1838-as pesti árvíz – teljesen lerom-

A 250 évnél is idősebb sajmeggy már csemete lehetett a Fűvészkert alapításakor – igaz, nem láthatta, mert akkor még máshol volt a kert

A Fűvészkert egyik legnépszerűbb közönségrendezvénye a díszcseresznye-virágzáskor rendezett Sakura-ünnep

A pálmaházhoz vezető út

A pálmaházban volt az a medence, melyben elbújt Nemecek a Molnár Ferenc-regényben, ennek állít emléket a szobor

bolták a kertet, ezért egy újabb költözés mellett döntöttek.

Az utolsó költözést már a sajmeggy is figyelemmel kísérhette.

1847 áprilisában Józsefnádor javaslatára az orvosi kar 80 ezer forintért megvásárolta Festetics Antal gróftól a több mint 10 hektá-

ros birtokát, amelyen a kert a mai napig található az Illés utcában.

Az előző helyszínről nem tudtak növényeket hozni, így teljesen előről kellett kezdeni a kert kialakítását. A sajmeggy az évszázadok során elérte a tiszteletet parancsoló 18 méteres magasságot. Most

korhadtan és visszavágva, a köréje ültetett rózsafélék társaságában szemléli a Fűvészkert történetének aktuális alakulását.

A Pál utcai fiúk az egykori Fűvészkertben

Egy fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) áll az ázsiai kertben a tó partján. Amerikai eredete ellenére öreg korára való tekintettel maradhatott a bambuszok és a kínai mamutfenyők társaságában. A Pál utcai fiúk című regény megjelenésekor, 1907-ben már fiatal magonc volt. A történet időpontja és a könyv megjelenése közötti évek sajnos fájdalmas eseményekkel teli időszakként vonultak be a Fűvészkert történetébe. Molnár Ferenc gyermekkorai fűvészkerti helyszíneit teljes pontossággal írta le a regényében. Minden létezett, és úgy, ahogyan azt elmesélte, csakhogy a regény megjelenésére már szinte nyoma vészett. Az 1890-es években kezdődött a Fűvészkert beépítése, és 1911-re a területe 10-ről 3,1 hektárra csökkent.

A legtöbb látogató a Fűvészkertben azt a tavat keresi, amelyben *Nemecseket* megfürdették a vörösingesek. A tó, a vörösingesek főhadiszállásaként szolgáló sziget, és a híd már nem létezik. A tavat a klinikák építésekor feltöltötték, és az urológia épülete került a helyére.

A fehér akác lombja alatt minden tavasszal megrendezésre kerül az ázsiai kert kedvenceinek, a Sakura fáknek (japán díszcseresznyéknek) az ünnepe, amely a Fűvészkert egyik legnépszerűbb közönségrendezvénye, és évente 10 ezer látogató vesz részt rajta. Ezen az ünnepen kivételesen megengedett a rózsaszín és fehér virágözön alatti piknikezés, mely más napokon tilos.

A pálmaház közelében lévő két évszázados magyar kőris (*Fraxinus angustifolia*) a kezdetektől figyelemmel kíséri a kert alakulását. Szemtanúja lehetett a pálmaház építésének, bombázásának, újraépítésének. Az 1865-ben felépült 62 méter hosszú, háromrészes pálmaház sajnos a növények számára nem volt ideális, mivel csak a déli oldalán volt üvegfelület. A tervező véletlenül a schönbrunni teletetőházat vette mintának, melyet csak a növények téli szálláshelyeként használtak. A második világháború bombatámadását a kőris érintetlenül átvészelte, és bár a pálmaház a benne lévő növényekkel együtt nem volt ilyen szerencsés, sorsa mégis szerencsésen alakult, mert a felújítás során üvegtetőt, magasabb üvegkupolát és az északi oldalra is üvegfelületet kapott, így ideális élőhely alakult a pálmák, trópusi és szubtrópusi növények számára. A pálmaházban volt az a medence, melyben elbújt Nemecsek a Molnár Ferenc-regényben.

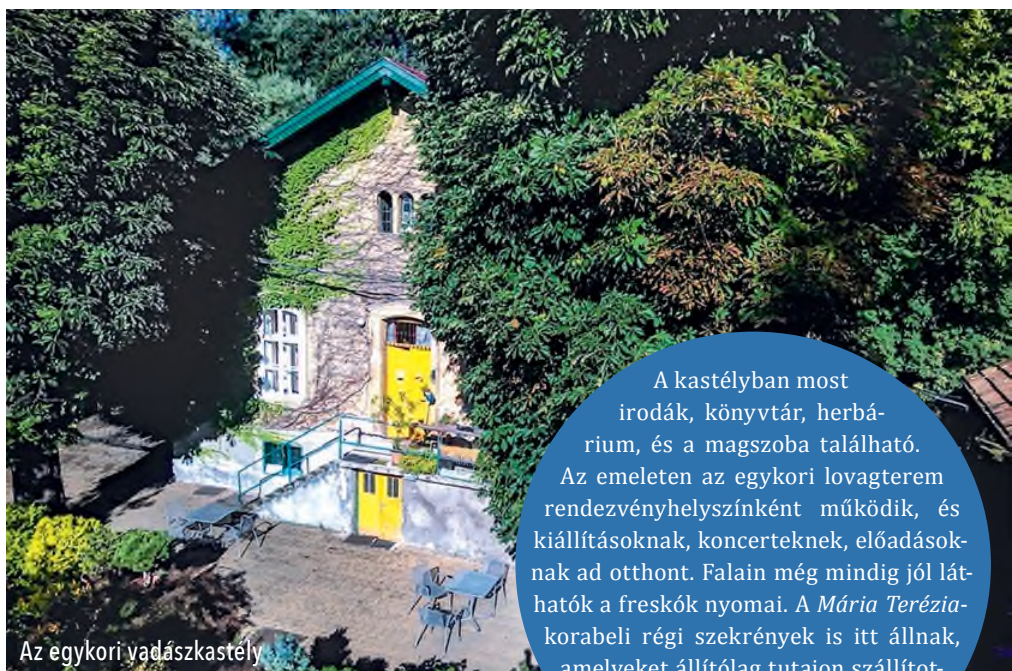
Mesélő fák, kaktuszok és orchideák

A három öreg páfrányfenyő (*Ginkgo biloba*) több mint 200 éve őrzi, és nyáron lombjával árnyékolja a kastélyt. Valószínűleg a Festetics család ültette a fákat 1804 és 1806 között, amikor átépítették a korábban *Szelezckly Márton* alispán tulajdonában levő, barokk stílusú vadászkastélyt. A ginkgókat – ahogy az egész kertet – a háború nem kímélte, egyiküket bombatalálat érte. A fa törzse meghasadt, és a hasadás helyén egy vastag ág nőtt ki.

A 150 éves japánakác (*Sophora japonica*) az 1893-ban megnyílt Viktória-házról tudna mesélni. Ebben nő sok más trópusi vízi- és mocsári növény társaságában az amazonasi tündérrózsa, amelynek hatalmas levelei akár 50 kilogrammot is elbírnak. A levéltesztelő esemény napjainkban is nagy nép-

A pálmaház sorsa szerencsésen alakult a háborús bombatalálat után, mert üvegtetőt, magasabb üvegkupolát és az északi oldalra is üvegfelületet kapott

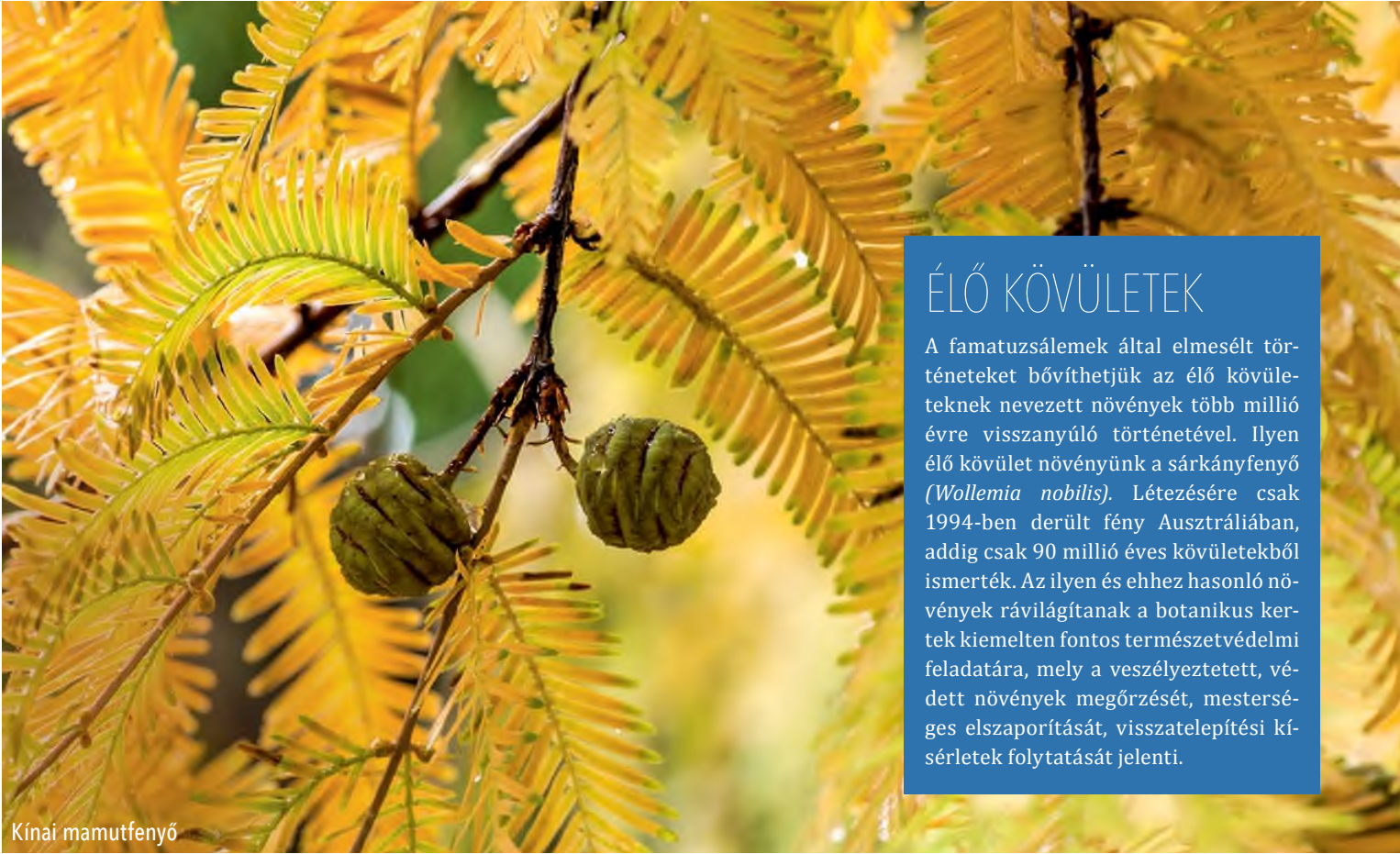
Az egykori vadászkastély

A kastélyban most irodák, könyvtár, herbárium, és a magszoba található. Az emeleten az egykori lovagterem rendezvényhelyszínként működik, és kiállításoknak, koncerteknek, előadásoknak ad otthont. Falain még mindig jól láthatók a freskók nyomai. A *Mária Terézia*-korabeli régi szekrények is itt állnak, amelyeket állítólag tutajon szállítottak Nagyszombatról Budára az egyetem áttelepülésekor.

Tó a kastély mellett

Kínai mamutfenyő

ÉLŐ KÖVÜLETEK

A famatuzsálemek által elmesélt történeteket bővíthetjük az élő kövületeknek nevezett növények több millió évre visszanyúló történetével. Ilyen élő kövület növényünk a sárkányfenyő (*Wollemia nobilis*). Létezésére csak 1994-ben derült fény Ausztráliában, addig csak 90 millió éves kövületekből ismerték. Az ilyen és ehhez hasonló növények rávilágítanak a botanikus kertek kiemelten fontos természetvédelmi feladatára, mely a veszélyeztetett, védett növények megőrzését, mesterséges elszaporítását, visszatelepítési kísérletek folytatását jelenti.

A Viktória-ház névadója, az amazonasi tündérrózsza

A három öreg páfrányfenyő több mint 200 éve őrzi a kastélyt

szerúségnek örvend. A csodálatos látványt nyújtó vízinövény 20-25 centiméter átmérőjű virága éjjel nyílik, az első éjszaka hófehér, a második éjjel pedig már kinyílás után rózsaszínre színeződik.

A kaktuszházban is élnek tekintélyes korú növények, mint például a 70 év körüli oszlopkaktusz (*Neobuxbaumia polylopha*). A kaktuszgyűjteményt az 1930-as években hozták létre az orchideák, rovarérvő növények és trópusi páfrányok gyűjteményeivel egyszerre. Ez az oszlopkaktusz most 4 méter magas, de valószínű, hogy jóval magasabb is lehetne, mert törzsén látszik, hogy vissza volt vágva vagy baleset érte. A kak-

tuszház bővítésekor, 1966-ban már a gyűjtemény része volt.

Az orchideagyűjtemény egyik büszkesége a két hatalmas tő szőrös ajkú *Epidendrum*. Ezek az orchideatövek *dr. Makara György* gyűjteményéből származnak, ő írta egyebek között az *Orchideák és broméliák* című könyvet. Halála után 1988-ban került a Fűvészkertbe az akkor is már tekintélyes méretű és korú két példány.

A rovarfogó növények gazdag gyűjteménye örök sikert arat a kertbe látogató gyerekek körében. A legfiatalabb korosztály számára vonzó programokkal 2013-tól működik a Szamóca Kiskertész Tanoda. Induláskor

egy nyárfa alatt, majd 2017-től a FűFa tanterti magasságúakkal, ültetőasztalokkal korszerűen berendezett területén zajlanak a gyerekfoglalkozások.

A negyed évezredes Fűvészkert gyűjteményei 2021-ben több mint 8500 növényfajt, 150 hazai veszélyeztetett, és 250, a Nemzetközi Természetvédelmi Unió (IUCN) által veszélyeztetettnek minősített, „vörös könyves” fajt őriznek, illetve mutatnak be, ezzel segítve a növényi biodiverzitás megőrzését. A biológiai sokféleség fennmaradása a jövőnk záloga, mindannyiunk életét befolyásolja.

Szakács-Nagy Zsuzsa

Rejtvény

A 2021-es év madara a mezei verébnek kicsit kisebb, díszesebb madár. Tápláléka rovarokból, pókokból, hernyókból áll. Hazánkban sík- és dombvidékeken fordul elő, a hegységeket és zárt erdőket elkerüli. Kedveli a fákkal, cserjékkel tarkított nyílt élőhelyeket. Évente kétszer költ, átlagosan 5-6 tojást rak. A hazai, és a tőlünk északabbra található populációk egyedi vonulók, a telt a mediterráneumban és Észak-Afrikában töltik.

www.ragcsaloriaszto.hu

SPURI ULTRASONIC rágcsálóriasztó

A SPURI ULTRASONIC rágcsálóriasztó elsősorban az egerek és patkányok elriasztására, megelőzésére szolgál. A készülék gyakorlatban eredményesnek bizonyult más kártevőkkel (görey, nyest, pele) szemben is. A kibocsátott hang emberi füllel nem hallható, váltakozó frekvenciájú ultrahang. E hangot a rágcsálók azonban jól hallják, és számukra elviselhetetlen zajt jelent.

Forel Elektronikai Kft., 2800 Tatabánya, Kossuth L. u. 30.
Tel./Fax: +36 34 316 673, e-mail: spuri@spuri.hu

Az alább felsorolt szavakból egy-egy betűt vegyen ki úgy, hogy ismét értelmes szót kapjon. (Például: KERET – KERT, a kivett betű az E). Ezeket a betűket folyamatosan összeolvasva kapja meg a 2021-es év madarának nevét.

KUPAC, FIÓKA, DEREGLYE, ÁSÁS, NYÁR, CSÚSZIK, FALU, ÖKLEL

A helyes megfejtést beküldők között **egy nyertes részére könyvet** sorsolunk ki.

Címünk: Kertbarát Magazin, 1591 Budapest, Pf.: 294.
Beküldési határidő: 2021. szeptember 15.

A Kertbarát Magazin május-júniusi számában közölt rejtvény helyes megfejtéséért felajánlott könyvet Rácz Eszter tőrókszentmiklósi olvasónk nyerte.

HERBÁCIÓ MAGAZIN

Rendelje meg a Herbáció magazint:
(megjelenik évszakonként)

mindössze 1680 Ft/év

Előfizethető bármelyik postán, vagy kérjen csekket telefonon, emailben:
06 30 437 8900 nzs@herbacio.hu

Herbáció: kozmetikumok, népi gyógyreceptek, különleges ételek, italok, tartósítványok: növényekből házilag...
A kreatív növényhasználók lapja...
A legújabb lapszám kapható a nagyobb újságárusoknál!

HERBÁCIÓ

A NÉPI GYÓGYRECEPTEK MAGAZINJA
Kozmetikumok, gyógyreceptek növényekből, házilag

GYÓGNÖVÉNYES FÜSZERVAJAK

FERMENTÁLT GYÜMÖLCSITALOK

BODORRÓZSA A VÍRUSÖLŐ

Levendula feldolgozása házilag:
mosdóecet | virágvíz | dezodor | kölni
Ehető levelek: retek | cékla
répa | szőlő és szamócalevél
Cider készítése | Szamóca és dinnyeszóda
Rebarbaraital | Gyömberkovász
Rántott selyemfű | Dinnyehéj savanyúság
Répalevél pesto

HERBÁCIÓ
www.herbacio.hu

Kiskertek, növényvédelem, gyógy- és fűszernövények?

A Kerti Kalendáriumban
választ talál mindenre.

Olvassa be a kódot és fizessen elő kényelmesen! →

Megrendelőlap

Megrendelem a **Kerti Kalendárium**

című lapot .....példányban az alábbi címre:

Megrendelő neve: .....

Megrendelő címe: .....

Számlázási név: .....

Számlázási cím: .....

Időtartam: 1 évre 4 100 Ft

1/2 évre 2 050 Ft

Fizetés módja: csekk

átutalás

.....
alíráás

A Magyar Mezőgazdaság Kft. az adatok gyűjtésekor, feldolgozásakor a 2011. évi CXII. törvény alapján jár el.

Fizessen elő most!

www.magyarmezogazdasag.hu
elofizetes@magyarmezogazdasag.hu

+36 1 470 0411
az ország bármely postáján

Megrendelhető a megrendelőlap
vissraküldésével a Magyar Mezőgazdaság Kft.,
1141 Budapest, Mirtusz u. 2. címre

KERTAJÁNLO

FÜVÉSZKERT

1083 Budapest, Illés u. 25.
www.fuveszkert.org

Nyitvatartás:

Mindennap 9.00–17.00

Július 29., 14.00:

Séta a virágzó Lagerstroemiák között (tematikus szakvezetés dr. Orlóci László, a Fűvészkert igazgatója segítségével)

Augusztus 29., 11.00:

A Viktória-ház bemutatása (vezetett séta Kiszél Péter, a Fűvészkert főkertésze segítségével)

A Szamóca Kiskertész Klub programjai a Fűvészkertben

Augusztus 4.,

augusztus 11., 10.00 és 11.15:

Kreatív kert gyerekeknek – növényismeret, növényültetés, alkotás 3-10 éveseknek

NEMZETI BOTANIKUS KERT

Vácrátót, Alkotmány u. 2–4.
www.botanikuskert.hu
www.facebook.com/nemzetibotanikuskert

Nyitvatartás:

Mindennap 8.00–18.00

SZEGEDI FÜVÉSZKERT

Szeged, Lövölde u. 42.
fuveszkert.u-szeged.hu

Nyitvatartás:

Mindennap 9.00–18.00

Július 24–25.: Lótusznapok (meghosszabbított nyitvatartás, 19.00-ig)

JELI VARÁZSKERT

Szombathely
www.jelivarazskert.hu

Nyitvatartás:

Július–augusztusban hétköznap 9.00–15.00, hétvégén 9.00–17.00 óráig

Szeptemberben csak hétvégén, 9.00–17.00 óráig

SZARVASI ARBORÉTUM

Szarvas, I. k. 9.
pepikert.hu

Nyitvatartás:

Mindennap 8.00–18.00
Ismét foglalható időpontok vezetett túrákra.

KECSKEMÉTI ARBORÉTUM

Kecskemét, Nyíri út 48.
kecskemetiarboretum.hu

Nyitvatartás:

Július–augusztusban: mindennap 8.00–20.00

Szeptemberben:

mindennap 8.00–19.00

ZIRCI CISZTERCI ARBORÉTUM

Zirc, Damjanich u. 19.
www.zirciarboretum.hu

Nyitvatartás:

Keddtől vasárnapig 9.00–17.00

ELTE TATAI GEOLÓGUS KERT

Tata, Fekete u. 2.
www.elte.hu/tata
info@tata.elte.hu, +36-34-381-587

Nyitvatartás szakvezetéssel:

Keddtől péntekig: 10.00–16.00
Szombat, vasárnap: 10.00–17.00

ALCSÚTI ARBORÉTUM

Alcsútdoboz, Kastélykert út 2.
www.alcsuti-arboretum.hu
www.facebook.com/arboretumalcsut/

Nyitvatartás:

Mindennap 10.00–18.00

FOLLY ARBORÉTUM

Badacsonyörs
www.folly.hu

Nyitvatartás:

Mindennap 9.00–22.00

BUDAI ARBORÉTUM

1118 Budapest,
Villányi út 29-43.
budaiarboretum.szie.hu

Nyitvatartás

Alsó kert:
Mindennap 8.00–18.00

Felső kert:

Hétköznap 8.00–18.00

TUZSON JÁNOS BOTANIKUS KERT

4400 Nyíregyháza,
Sóstói út 31./B.
www.botkert.nye.hu

Nyitvatartás:

Keddtől péntekig 8.00–16.00
Szombaton 10.00–18.00

Fizessen elő most a Kertbarát Magazinra!

Fizessen elő egy évre a Kertbarát Magazinra 2021. július 23. és szeptember 24. között és nyerjen!

Első 25 előfizetők az Oázis Kertészet 2000 Ft értékű vásárlási utalványát kapja, ami az ország bármelyik Oázis Aruházában levásárolható.

www.oasis.hu

A Kertbarát Magazin megjelenik kéthavonta

Előfizetési megbízás

Előfizethető az ország bármely postáján, a hírlapkézbesítőknél, e-mailen a hirlapelofizetes@posta.hu címen, a +36-1-767-8262-es telefonszámon, vagy a honlapunkon: www.magyarmezogazdasag.hu
Kérjük, olvashatóan töltsse ki, s küldje a Magyar posta Zrt. Levél Üzletág Központi Előfizetési és Árucsoport címére: 1900 Budapest

Előfizetem a Kertbarát Magazin című kiadványt.
Előfizetési díj egy évre: 3990 Ft

Név: _____

Cím: _____

Kelt: _____

év

hó

nap

aláírás _____

RÁGCSÁLÓRIASZTÓK

Szabaduljon meg hivatlan vendégeitől!

- egér, patkány
- nyest, görény
- bolha, kullancs
- galamb, seregély
- vakond
- pele

Forel Elektronikai Kft.
2800 Tatabánya, Kossuth Lajos u. 30.
Tel./Fax: +36 34 316 673
E-mail: spuri@spuri.hu
www.spuri.hu • www.ragcsaloriaszto.hu

1	E HELYRE, MELLEL	OLTALOM, KÖLTŐIEN	A SZÁJBAN TALÁLHATÓ	EMÉSZTŐ-SZERV MEGINT KÖZEPEN!	A SEBES-SÉG JELE	OKLEVE-LES, RÖVIDEN	ALJÁRA SÜLLYED	HAZAI PENZ-INTÉZET			
2	MEG- FEJTÉS, 1.							K			
3	... MORRI- CONE, OLASZ ZE- NESZERZŐ					KATONA- SAPKA IMA ZÁRSZAVA		↓			
4	GYAPJAS KÉRŐDZŐ	AZONOS BETŰK SZEIZMIKUS MOZGÁS		KUKORICA- LEPÉNY PIPÁJÁT TÖLTŐ		15		KANYAR- FELE SZÓNAK IS LEHET			
5			7	... SAWYER MARK TWAIN HÖSE VELENCEI ALAMFO V.			JÓ ARAM- HÖVEZETŐ FÉM VAS MEGYEI ARBORÉTUM				
6	A TÁRGY RAGJA	ÉGZENGÉS MEG- FEJTÉS, 2.						ÉNEKLŐ SZÓCSKA IDEGEN MOZI			
7	PECABOT NEHEZEKE				MA ... HOLNAP NEKED MÁRTÁS						
8	KÖZÉPKORI ENEK- MONDÓ KELTA NEPTORZS					LÍTIUM VJ. ... LANKA, ÁZSIAI ORSZÁG		BELVÍZI ÉSZAKI- SÁRK- VIDÉK			
9	VIETNAM FOVÁROSA	NÉPIESEN: FRÜSTÖK	MEG- FEJTÉS, 3.	CSILLAG, ANGOLUL VISSZ- HANGJÁ- RÓL IS ISMERT KÖZSEG RONALD, BECÉZVE	A LEG- KÁRCSÜBB RÓMAI SZAMJEL	FEKETE I LIBAJA MAGYAR, MÁLTAI AUTOJEL		EGYHÁZI GYŰLES BARLANG, FOLYÓ RESZE			
10	MENY- ASSZONY							VERSEN- GSEBEN ELŐNY JEDEZIK	9	ILYEN VADÁSZ IS VAN AGRAR- ÜZEM, RÓV.	
3	FATIA ... JÓKAI MŰR REGÉNY ALAKJA	5			IGAZOL, HITELESÍT OXIGÉN-MŰ- DOSULAT					FEL VÉKAI IDŐSKORI HAJSZIN	
10					VONALAZ AJTÓ- TÁMASZ			ÉS EZEN FELÜL BEJGLI JELZŐJE		ÜDVÖZLŐ TERDBÖK	
5	MÓKUS- CSEMEGE HELYES- LES			CÍMZÉS RESZE! HABZÓ ITAL		FÜSTKÖD, EREDETI IRÁSMŰD ELEKTRO- MOSSÁG		TEREP- JÁRO ENNEKI		4	
11	HOZZÁ- SZOKIK	EGER HATÁRAI! HOMO SAPIENS		KÉSŐN ... CARRE- RAS, OPE- RAÉNEKES	1	IGAZGATÓ, RÖVIDEN URBI ET ...		MUTATÓ- SZÓCSKA NÁLA LENTEBB		ZSUZSIKA ... VITA, OLASZ MONDÁS	ÁZIK, PÁROS BETŰI RÓGTÓN
:					PIROS, NEMETŰL HOSSZÚ IDŐ UTÁN			POZITÍV ELEKTROD SZABOLCSI KÖZSEG			ENERGIA JELE VESE, LATINUL
12	MELY IDŐ- PONTBAN?			CIPÓT JAVÍT ZÖLDES GYÜMÖLCS				ERDEI GYÜMÖLCS TALPRA- ESETT		2	
2	AZ EGYIK VER- CSOPORT	LESBEN ÁLLI KAUCSUK- TEJ		NAGY- ÜZEM SZILÍCIUM VEGYJELE					ANGOL FŐNEMES NATIONAL GALLERY, RÖVIDEN	13	
3	PONTAT- LANUL ÉRKEZIK	10			OLASZ SPORTJEL SZOMORJÚ ENEK			EVA, FILO- ZOFUS V. FÜST KÖZEPE!			
2	RÁDIUM, NITROGÉN VEGYJELE			FOLYADÉK FOGYASZ- TÁSA TUZET MEGFÉKEZ	14	DONATIEN, FRANCIA ÍRÓ V. (SADE)	Ö →				
11	NÓTÁS KEDVŰ	TEA, NEMETŰL OSLO POLGÁRA		IDEGEN NŐI NEV. KATONAI REND- FOKOZAT		BENNE VAN A CSAVA- BANI! GÁNC SOL					
1				TELIVÉR JELZŐJE LEHET OKTONDI		12		LÍTER, RÖVIDEN TALÁN, ESETLEG			
13	ANGOL EGYETEMI VÁROS			DÖNTŐ ERV- TLEN, PARJA				ASSZONY- NEV KÉPZŐJE PERSZE NÉPIESEN			
10	A SUGÁR JELE	KETTŐZVE: ZAGYVA BESZÉD	E →								
1	VILÁGBAJ- NOKSÁG, RÖVIDEN	LEÁRATOTT FÖLD CENTI- LÍTER, RÖVIDEN				DOROTHY KUTYUSA KETTŐZVE: KIS BAJ				6	
14	SZELLE- MESSÉG			VICTOR VASARELY KÖTETE FALVÉGI		A METRO EGYÜTTES SZERINT CITROMIZŰ HEGYALJAI					
15	VÉKONY FAÁG			8	BEVEZETŐ ZENEI TETEL						

„Róza néni előhozta a tálat. A cukor addigra tökéletesen szétolvadt: aranyárga, mézes, vastag, jó szagú lében fürdőt a királyi gyümölcs... Mámoros illatok áradtak szét a lakásban: a boldog nyár meleg párával, az édenkert szerelmes édessége tört be szobáinkba... Megtelt mind a tizenkét üveg, még a lábában is maradt.”

A rejtvény számozott négyzeteinek betűiből egy magyar író neve és novellájának címe állítható össze. A fősorokban az idézet folytatását rejtettük el. Kérjük, a megfejtést küldje be címünkre!

Kertbarát Magazin
1591 Budapest, Pf.: 294.
vagy e-mailen:
titkarsag@kerteszetesszoleszet.hu
Beküldési határidő: 2021. szeptember 15.
A helyes megfejtést beküldők közül három nyertes könyvjutalomban részesül.

Május-júniusi számunk megfejtése: Szabó Lőrinc: Májusi orgonaszag

„...nehéz volt, mint sűrű zene, mint sűrű méz, de mint tündér meglepetés lengett körül, mint álmodott hang vagy holdfényfátylas csillagok.”

A felajánlott könyveket Ertl Lászlóné székesfehérvári; Lehel Józsefné bakonyzentlászlói; Pataki Jánosné karcagi rejtvényfejtőinknek postázzuk.

KÖVETKEZŐ SZÁMUNKBÓL

A fogápolás egyik összetevője
- mit tudunk még a csereszömécéről?

Megjelenés:
2021.
szeptember 24.

A lombhullató kecskerágók az őszel
legszínompásabban színeződő cserjék közé
tartoznak - egyes fajok világítóan lilásrózsaszín-
kárminpiros lombozatában gyönyörködhetünk.

A sáfrány drágasága az aranyéhoz mérhető.
Nagy Sándor a bort, Kleopátra a fürdővizét illatosította vele

Az őszi illatról írunk
- a krizantém az évszak ikonikus virága

OLVASSA A KERTBARÁT MAGAZIN
DIGITÁLIS VÁLTOZATÁT!

Nem kell tárolni,
virtuális könyvespolcán bármikor elérni

Ajándékba
is vásárolható

Kiadványát
több eszközön
is elérheti

Pár kattintással
azonnal olvasható,
előfizethető

WWW.DIGITALSTAND.HU/KERTBARATMAGAZIN

FEKETE SZABOLCS
kertészmérnök,
virágkötő
kertes.szabi@gmail.com

FRÁTER ERZSÉBET
biológus, az MTA Nemzeti
Botanikus Kert kurátora
frater.erzsebet@okologia.mta.hu

GOMBÁS ATTILA
kertészmérnök,
virágkötőmester
info@koangyal.hu

ISTVÁNFY ZSÓFIA
kertéptézési tanácsadó
istvanffy.zsofia
@slowgarden.hu

JÓZSA KATA
kertészmérnök
jozsa.kata1@gmail.com

SZÁMUNK SZERZŐI

KASZAB LÁSZLÓ
nővényorvos
kaszablacza@gmail.com

MEGYESI ÉVA
kertészmérnök
megyesi@index.hu

MERÉNYI ALEXANDRA
kertészmérnök
merenyi.alexandra@t-online.hu

MOLNÁR PÉTER
kertészmérnök,
természetfotós
molnary@freemail.hu

NAGY Z. RÓBERT
kertészmérnök
nzs@herbacio.hu

SZAKÁCS-NAGY ZSUZSA
kertészmérnök
Szamóca Kiskertész Tanoda
szamocatanoda@gmail.com

**SÜTÖRINÉ
DIÓSZEGI MAGDOLNA**
kertészmérnök
dioszegi.magdolna@kertk.szie.hu

SZERKESZTŐSÉG:

Felelős szerkesztő: Sárközi Judit
Olvasószerkesztő: Tömpe Anna
Tervezőszerkesztő: Végh György
Titkárság: Kiss Jánosné

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ:

Magyar Mezőgazdaság Kft.
1141 Budapest, Mirtusz u. 2.
Postacím: 1591 Budapest, Pf. 294.
Telefon: +36-1-273-2290,
+36-30-961-5996
e-mail: titkarsag@kerteszetesszoleszet.hu

FELELŐS KIADÓ:

Sári Enikő ügyvezető igazgató
Hájos László ügyvezető igazgató

Címkép: Kiss Gergely

MARKETING ÉS ONLINE:

Marketingvezető: Práger Ádám
Marketingkoordinátor: Kadosa Gábor,
Kárpáti Eszter, Kovács Réka
Szerkesztő: Mizsei Károly

KIADÓ/IRODA:

Irodavezető: Harangozó Tímea
Operatív vezető: Laczó Angéla
Terjesztés: Karácsonyi Ildikó
Pénzügy: Fontos Éva, Lénárt Diána

Ügyfélszolgálat: Kádár Krisztina

Telefon: +36-1-470-0411;
+36-30-400-4839

kadar.krisztina@magyarmezogazdasag.hu

HIRDETÉSFELTÉTEL:

Dohány Árpád (+36-70-232-4231)
Barsi Nóra (+36-30-982-6369)
Kiss Jánosné (+36-30-345-7601,
+36-1-273-2285, +36-1-273-2290,
titkarsag@kerteszetesszoleszet.hu)

Minden jog fenntartva! A lapból értesüléseket átvenni csak a Kertbarát Magazinra való hivatkozással lehet. A hirdetések és egyéb reklámkiadványok tartalmáért a kiadó felelősséget nem vállal. A kiadó adatkezelési szabályzata elérhető a www.magyarmezogazdasag.hu/adatvedelem oldalon.

TERJESZTÉS:

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt.
Postacím: 1900 Budapest
Előfizetésben megrendelhető az ország bármely postáján, a hírlapot kézbesítőknél, a www.posta.hu webshopban (<https://eshop.posta.hu/storefront/>), e-mailen a hirlapelofizetes@posta.hu vagy az elofizetes@magyarmezogazdasag.hu címen, telefonon a +36-1-767-8262 számon, levélben a Magyar Posta Zrt. 1900 Budapest címen.
Külföldre és külföldön előfizethető a Magyar Posta Zrt.-nél a www.posta.hu webshopban (<https://eshop.posta.hu/storefront/>), 1900 Budapest, +36-1-767-8262, hirlapelofizetes@posta.hu, elofizetes@magyarmezogazdasag.hu.
Belföldi előfizetési díj egy évre 3990 Ft, fél évre 1995 Ft.
Árusításon át terjeszti a Lapker Zrt., valamint az alternatív terjesztők.

NYOMJA:

Pauker Holding Kft.
1047 Budapest, Baross u. 11.
Felelős vezető: Vértess Gábor
HU ISSN 0133-9435

VAKCINAINFÓ

Regisztráljon a koronavírus elleni oltásra:

vakcinainfo.gov.hu

Az oltás önkéntes és ingyenes. Amennyiben szeretné beoltatni magát, regisztráljon most, és értesüljön elsőként a vakcinával kapcsolatos információkról és teendőkről!

MINDEN ÉLET SZÁMÍT

Nyári forróság? Hűsítő árak!

-28%

-24%

-32%

-30%

Augusztus
6-7-8.

A legszebb mediterrán növények és virágzó csodák, díszfák és cserjék, exkluzív, egyedi és ritka növényfajták hatalmas választékával várunk! Ráadásul 2021. augusztus 6-8-án minden növény árát olcsóbbra, akár 32% kedvezményt adunk, ahány °C-t a hőmérő mutat! A minimális kedvezmény rossz idő esetén is 24%! **

1000
EZER FORINT

Az Oázis Kertészet
ajándék kuponja

www.oazishu.hu

A kupon 2021. július 23. és augusztus 22. között összes áruházunkban felhasználható, leadóárra 5000 Ft értékű vásárlás esetén 4000 Ft-ot kell fizetnie. A kupon más akcióval nem vehető össze, skótdó árú termékekre nem váltható be. Vasárnapként egy darab kupon használható fel.

Kertészeti áruházaink szerte az országban:

Ajka Ipari Park, északi szektor; Budakeszi Szőlőskert Ipari Park (a Tesconál); BP - Pasarét Zilah u. 6; BP - Kőbánya Kőbányai út 47; BP - Rákosszentmihály Szlovák út 15; BP - Soroksár Helsinki út 80; Cegléd Külső-Jászberényi út 2; Csopak Mini* Kossuth L. u. 15; Debrecen Balmazújvárosi út, a Mömax és a Metro között; Diósd Diófásor u. 19. (Az Intersparnál); Hajdúnánás Mini* Szabadság u. 50; Jászberény Nagykátai út 17; Kecskemét Budai út, a Tesco előtt; Keszthely Semmelweis u. 2; Miskolc Szentpéteri kapu, 26-os út kivezető; Mohács Pécsi út, Ipari Park; Monor 4-es főút 32. km; Nyíregyháza Korányi Frigyes út 204; Pécs Reménypuszta 5; Szeged Alkony utca 3; Székesfehérvár Holland fasor 1; Tatabánya Erdész u. 39. (a Dózsakertben); Törökbálint Torbágy u. 4., (az Auchannál)
NYÁRON NYIT: Dunakeszi Pallag utca 53-55. (az Aldinál)

A tájékoztatás nem teljeskörű, az akció további részletei a honlapon

www.oazishu.hu